

Kokousaika 08.12.2022kello 10:00 - 11:00

Kokouspaikka Teams-kokous

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Sistonen Eero Laitinen Marja Myllys Ahti Falkstedt Pirjo Kaijansinkko Tarja Lääperi Minja Mikkonen Tapio Partanen Lasse Repo Esko Reponen Sanna Ruottinen-Partanen Liisa Sairanen Jani Suomalainen Ritva Virolainen Aki Wessman Mauri Härkönen Reima Makkonen Aila Niiranen Lauri Kemppainen Sanni Kokko Lea Lyytinen Eeva Puputti Seija Tavi Saara Luukkonen Jaana Marjakangas Minna Teittinen Mari Tiainen Maijaterttu	yhtymävaltuuston puheenjohtaja yhtymävaltuuston I-varapuheenjohtaja yhtymävaltuuston II-varapuheenjohtaja jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen yhtymähallituksen puheenjohtaja yhtymähallituksen I-varapuheenjohtaja yhtymähallituksen II-varapuheenjohtaja yhtymähallituksen jäsen yhtymähallituksen jäsen yhtymähallituksen jäsen yhtymähallituksen jäsen kuntayhtymäjohtaja johtajaylilääkäri va. hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä vs. pth:n tulosaluejohtaja hallintoylihoitaja	saapui klo 10.17
Poissa	Lukkarinen Irina Penttinen Inka Pesonen Keijo Kokkonen Heino Huupponen Marika Sikstus Suvi	jäsen jäsen jäsen yhtymähallituksen jäsen sosiaalipalvelujen tulosaluejohtaja viestintäpäällikkö	
Asiat	23 - 28		
Pöytäkirjan alle- kirjoitus ja varmennus	Eero Sistonen puheenjohtaja	Minna Marjakangas pöytäkirjanpitäjä	

Pöytäkirjan tarkastus Tämän kokouksen pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.

Jani Sairanen

Ritva Suomalainen

Pöytäkirjan nähtävänäpito Pöytäkirja on viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon 12.12.2022

Asia	Liitteet	Otsikko	Sivu
§ 23	1	Nimihuuto ja ääniluettelon hyväksyminen	3
§ 24		Valtuuston kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 25		Valtuuston pöytäkirjan tarkastajien valinta	5
§ 26	2 - 4	KYS-erva järjestämissopimuksen jatkaminen	6
§ 27	5 - 9	ISLAB liikelaitoskuntayhtymän purkaminen osana toiminnan järjestelyä uudeksi hyvinvointiyhtymäksi (loppuselvitys)	8
§ 28	10	Talousarviomuutos 2022	10

Nimenhuuto ja ääniluettelon hyväksyminen

08.12.2022 § 23
Kuntayhtymävaltuusto

Perussopimuksen 8 §:n mukaan sairaanhoitopiirin valtuustoon valitsevat jäsenkuntien valtuustot toimikaudekseen jäseniä seuraavasti:

Jäsenkunta	Jäsenten lukumäärä
Enonkoski	2
Rantasalmi	4
Savonlinna	8
Sulkava	4

Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen.

Jäsenkunnan valitsemien jäsenten yhteinen äänimäärä kuntayhtymävaltuustossa määräytyy väestötietolain ja kotikuntalain mukaisesti väestötietojärjestelmään otettavan vuoden vaihteen asukasluvun mukaan siten, että kunnan valitsemilla jäsenillä yhteensä on yksi ääni jokaista alkavaa 1000 asukasta kohti. Äänimäärä voi kuitenkin olla enintään 50 prosenttia kaikkien jäsenkuntien valitsemien jäsenten yhteenlasketusta rajoittamattomasta äänimäärästä. Kunnan valitsemien jäsenten yhteinen äänimäärä jakautuu tasan heistä saapuvilla olevien kesken.

Päätösehdotus

Suoritetaan nimenhuuto ja päätetään ääniluettelon hyväksymisestä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin keskusteluitta.

Liitteet

- 1 Ääniluettelo_nimenhuuto valtuusto 2021_2022_8.12.2022

Valtuuston kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

08.12.2022 § 24

Kuntayhtymävaltuusto

Hallintosäännön 68 §:n mukaan kokouskutsu on lähetettävä vähintään kymmenen (10) päivää ennen yhtymävaltuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus ja puheoikeus sekä lisäksi jäsenkuntien kunnanhallituksille.

Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla ja annettava yleisesti tieto julkisten kuulutusten ilmoitustaululla ja julkaisemalla se yhtymävaltuuston päättämässä sanomalehdissä. Tiedottamisella ei ole vaikutusta koollekutsumisen laillisuuteen.

Kuntalain 103 §:n mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.

Kokouskutsu ja esityslista on julkaistu ja lähetetty 25.11.2022.

Päätösehdotus

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin keskusteluitta.

Valtuuston pöytäkirjan tarkastajien valinta

08.12.2022 § 25
Kuntayhtymävaltuusto

Hallintosäännön 89 §:n mukaan yhtymävaltuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

Yhtymävaltuusto valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa, jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

Päätösehdotus

Tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Jani Sairanen ja Ritva Suomalainen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin keskusteluitta.

KYS-erva järjestämissopimuksen jatkaminen

269/00.01.02.02/2020

24.11.2022 § 118

Kuntayhtymähallitus

Terveystieteiden tutkimuskeskus (1326/2010) mukaan erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien on järjestettävä yhteistyössä alueensa erikoissairaanhoito. Sen mukaan alueen sairaanhoitopiirien on solmittava erikoissairaanhoidon järjestämissopimus. Sopimuksessa on sovittava erityisvastuualueeseen kuuluvien sairaanhoitopiirien kuntayhtymien työnjaosta ja toiminnan yhteensovittamisesta sekä uusien menetelmien käyttöönoton periaatteista. Erikoissairaanhoidon järjestämissopimus on laadittava kunnallisvaltuustokausittain ja se tulee hyväksyä samansisältöisenä erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien / laaja-alaisten sote - kuntayhtymien valtuustoissa.

Itä-Savon sairaanhoitopiirin yhtymävaltuusto hyväksyi osaltaan KYS-Erva erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksen (liite) 15.3.2021 § 7. (ja 13.12.2021 § 46 yhtymävaltuusto hyväksyi KYS ervan järjestämissopimuksen muutoksen; Erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien liittyminen Suomen Keskinäiseen Potilasvakuutusyhtiöön).

Edellisen järjestämissopimuksen voimassaolo on päättynyt.

KYS-ervan kuntayhtymät ovat neuvotelleet terveydenhuoltolain mukaisen erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksen voimassa olon jatkamisesta siihen saakka, kunnes hyvinvointialueet neuvottelevat ja hyväksyvät yhteistyöalueelle uuden yhteistyöaluetta koskevan yhteistyösopimuksen.

Edellisessä järjestämissopimuksessa on myös sovittu, että Itä-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä (Islab) huolehtii KYS-erva-alueen kuntayhtymien, pois lukien Keski-Suomen sairaanhoitopiirin, laboratoriopalveluista. Hyvinvointialueudistuksen myötä Islabista muodostetaan Islab-hyvinvointiyhtymä. Itä-Suomen alueellisen syöpäkeskuksen ja Itä-Suomen Biopankin toiminnot siirtyvät hyvinvointialueille ja tätä koskevat perustamissopimukset on jo Etelä-Savon hyvinvointialueella tehty.

Erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksella on iso merkitys kuntayhtymistä tuleville hyvinvointialueille siirtyvänä palvelukokonaisuutena ja siihen liittyy myös merkittäviä euromääräisiä vaikutuksia. Erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksen jatkuminen toistaiseksi voimassa olevana turvaa palvelujen jatkuvuuden hyvinvointialueille. Hyvinvointialueet tulevat jatkossa laatimaan koko yhteistoiminta-alueetta koskevat yhteistyösopimukset, jotka tulevat sisältämään myös erikoissairaanhoidon palveluja koskevat linjaukset.

Päätösehdotus

Kuntayhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle, että se hyväksyy valtuuston 15.3.2021 § 7 hyväksymän KYS-Erva järjestämissopimuksen voimassaolon jatkamisen toistaiseksi voimassa olevana oheisten liitteiden mukaisena.

Lisäksi yhtymävaltuuston 13.12.2021 § 46 hyväksymä potilasvakuutuksen ottamista koskeva järjestämissopimuksen liite huomioidaan järjestämissopimuksen jatkamisessa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin keskustelun jälkeen yksimielisesti.

Tiedoksi

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen ky
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä

Lisätietoja antaa asian valmistelija, johtajaylilääkäri Jaana Luukkonen,
puh. 044 417 3620 ja esittelijä, kuntayhtymäjohtaja Saara Tavi,
puh. 044 417 4100.

08.12.2022 § 26
Kuntayhtymävaltuusto

Päätösehdotus

Yhtymävaltuusto hyväksyy 15.3.2021 § 7 hyväksymänsä KYS-Erva
järjestämissopimuksen voimassaolon jatkamisen toistaiseksi voimassa olevana
oheisten liitteiden mukaisena.

Lisäksi yhtymävaltuuston 13.12.2021 § 46 hyväksymä potilasvakuutuksen
ottamista koskeva järjestämissopimuksen liite huomioidaan
järjestämissopimuksen jatkamisessa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin keskustelun jälkeen yksimielisesti.

Tiedoksi

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen ky
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä

Liitteet

- 2 KYSi-ervan järjestämissopimus 2021_liite 1
- 3 KYS ervan järjestämissopimuksen 2021 liite 2
- 4 Potilasvakuutusyhtiö liite järjestämissopimukseen

ISLAB liikelaitoskuntayhtymän purkaminen osana toiminnan järjestelyä uudeksi hyvinvointiyhtymäksi (loppuselvitys)

1679/00.04.01/2021

24.11.2022 § 119
Kuntayhtymähallitus

Itä-Suomen laboratorokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä ISLAB ("ISLAB liikelaitoskuntayhtymä") puretaan osana sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen ja sitä koskevan lainsäädännön edellyttämää ISLABin toiminnan uudelleen järjestelyä.

ISLAB on poikkeuksellisessa tilanteessa soteuudistuksessa, sillä liikelaitoskuntayhtymämuotoisella toiminnalla ei vuodenvaihteen jälkeen ole toimivaltaa tai juridista perustaa toimia hyvinvointialueiden tukipalveluita tuottavana tahona. Siten ISLABin toiminta siirretään hyvinvointialuelain 58 §:n tarkoittamassa hyvinvointiyhtymämuodossa (ISLAB hyvinvointiyhtymä) tehtäväksi. Välttämätöntä muutosta hyvinvointiyhtymämuotoon ei ole lainsäädännössä huomioitu millään tavalla, mikä on johtanut sekuntitransaktiomalliperusteiseen järjestelyyn yhteistoiminnan toteuttamiseksi yhtymämuodossa. ISLABin purkaminen on poikkeuksellinen myös siitä näkökulmasta, että toimintaa jatketaan hyvinvointiyhtymässä suoraan keskeytyksettä, eikä toimintaa siten varsinaisesti päätetä. Nykyinen liikelaitoskuntayhtymän y-tunnus säilyy toimintaa jatkavalla hyvinvointiyhtymällä.

Liikelaitoskuntayhtymän jäsenet käsittelevät parhaillaan liikelaitoskuntayhtymän purkautumista ja purkamissopimusta toimitelmissään seuraavasti:

- PSSHP; valtuusto 24.10.2022 § 25
- Essote; valtuusto 17.11.2022 § 5
- Sosteri; valtuusto 16.11.2022 § 22
- Siun sote; valtuusto 17.11.2022 § 50
- Ylä-Savon sote 29.11.2022 (yhtymän ero astuu voimaan 30.11.2022)

Kuntayhtymän purkamista koskevassa sopimuksessa osapuolet ovat perussopimuksen (1.1.2020) 25 §:n mukaisesti vahvistaneet, että liikelaitoskuntayhtymän johtokunta laatii loppuselvityksen.

Liikelaitoskuntayhtymän viimeinen tilinpäätös laaditaan ja vastuuvapaus myönnetään erikseen purkusopimuksessa sovitusti.

Toiminnan siirto keskeytyksettä vuodenvaihteessa ns. sekuntitransaktiomallilla edellyttää liikelaitoskuntayhtymän loppuselvityksen hyväksymistä poikkeuksellisesti ennen purkuhetkeä.

Loppuselvityskertomuksessa kuvataan kokonaisuudessaan järjestely, jolla toiminta siirretään uuden perustetun hyvinvointiyhtymän vastattavaksi. Lisäksi todetaan, että omaisuus, sitoumukset ja vastuut ovat tulleet riittävällä tavalla selvitettyiksi ja niiden siirtymisestä sovitaan erillisissä sopimuksissa nimenomaisesti tarkemmin. Myös esimerkiksi arkistoja ja henkilörekisterejä koskevan vastuun mainitaan siirtyvän uudelle hyvinvointiyhtymälle. ISLABin

Kuntayhtymähallitus
Kuntayhtymävaltuusto

§ 119
§ 27

24.11.2022
08.12.2022

toiminnassa ei tule aiheutumaan katkoksia järjestelyn vuoksi. Henkilöstön siirrossa noudatetaan tavanomaisia lainmukaisia liikkeen luovutuksen periaatteita. ISLABin jäsenten tulee vielä erikseen hyväksyä loppuselvitys. Loppuselvitys liitteineen on esitetty tämän päätöksen liitteenä 1.

Liikelaitoskuntayhtymän purkuhetkeksi on sovittu 31.12.2022 klo 23.59. Jäsenet ovat purkusopimuksessa valtuuttaneet ISLAB liikelaitoskuntayhtymän (1.1.2023 alkaen hyvinvointiyhtymän) viranhaltijat tekemään tarvittavat ilmoitukset liikelaitoskuntayhtymän purkautumisesta.

Päätös on tarkoitettu kuntalain 143 §:n nojalla pantavaksi täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta riippumatta.

Päätösehdotus

Kuntayhtymähallitus päättää esittää yhtymävaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä esitetyn ISLAB liikelaitoskuntayhtymän loppuselvityksen.

Päätös

Yhtymähallituksen puheenjohtaja Reima Härkönen totesi olevansa esteellinen (yhteisöjääviys) ja poistui tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Puheenjohtajana toimi tämän asian kohdalla yhtymähallituksen I-varapuheenjohtaja Aila Makkonen.

Päätösehdotus hyväksyttiin keskusteluitta.

Lisätietoja antaa asian valmistelija ja esittelijä, kuntayhtymäjohtaja Saara Tavi, p. 044 417 4100.

08.12.2022 § 27
Kuntayhtymävaltuusto

Päätösehdotus

Yhtymävaltuusto hyväksyy liitteenä esitetyn ISLAB liikelaitoskuntayhtymän loppuselvityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin keskustelun jälkeen yksimielisesti.

Tiedoksi
ISLAB liikelaitoskuntayhtymä

Liitteet

- 5 ISLAB liikelaitoskuntayhtymän loppuselvityskertomus 16.11.2022
- 6 ISLAB loppuselvityskertomus 16.11.2022_Liite1_osuudet
- 7 ISLAB loppuselvityskertomus 16.11.2022_Liite2_purkusopimus
- 8 ISLAB loppuselvityskertomus 16.11.2022_Liite3_henkilöstön_siirto
- 9 ISLAB loppuselvityskertomus 16.11.2022_Liite4_luonnos_loppusiirtosopimuksesta

Talousarviomuutos 2022
946/02.02.00/2021

24.11.2022 § 120
Kuntayhtymähallitus

Vuoden 2022 talousarvion määrärahaa tulee muuttaa. Kuntalain 110 §:n mukaan toiminnan ja talouden hoitamisessa on noudatettava talousarviota. Talousarvion tulosaluetaso on valtuustoon nähden sitova.

Kuntayhtymän hallintosäännön mukaan talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä yhtymävaltuustolle talousarviovuoden aikana.

Vuoden 2022 lokakuun talouden toteuman mukaan tulosalueilla on sekä menojen ylityksiä että alituksia.

Tuloihin ennustetaan ylityksiä, joiden toteumaan vaikuttaa olennaisesti valtiolta haussa olevat korona-avustukset koronasta aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi. Valtio maksaa avustukset koko vuodelta 2022 siten, että avustus myönnetään ajalta 1.1.-31.8.2022 toteutuneiden korona-kustannusten sekä ajalta 1.9.-31.12.2022 arvioitujen korona-kustannusten perusteella. Avustus maksetaan kuntayhtymälle joulukuun 2022 aikana.

Erikoissairaanhoidossa menojen arvioidaan ylittyvän 6,4 milj. €. Ylitykset aiheutuvat ostopalveluista (mm. kirurgian ostopalvelut muista sairaaloista), henkilöstökuluista, lääkkeistä ja hoitotarvikkeista sekä laboratoriopalveluista.

Perusterveydenhuollossa menot ylittyvät 2,5 milj. €. Ylitykset aiheutuvat ostopalveluista (esim. psykiatria), henkilöstökuluista, hoitotarvikkeista, laboratoriopalveluista ja arvioitua suuremmista vuokratuista.

Erikoissairaanhoidossa ulkoiset tuotot ylittyvät 4,9 milj.€ ja perusterveydenhuollossa 2,3 milj.€.

Korona-avustusta arvioidaan saatavan 4,5 milj.€.

Kuntalaskutuksen arvioidaan tässä vaiheessa toteutuvan alkuperäisen talousarvion mukaisesti ja ainakaan merkittäviä poikkeamia ei kuntalaskutukseen ole toteutumassa.

Päätösehdotus

Kuntayhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle vuoden 2022 talousarvioon esitetyn talousarviomuutoksen hyväksymistä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin keskusteluitta.

Lisätietoja antaa asian valmistelija va. hallintojohtaja Minna Marjakangas, p. 044 417 3951 ja esittelijä, kuntayhtymäjohtaja Saara Tavi, p. 044 417 4100.

Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Kuntayhtymävaltuusto

PÖYTÄKIRJA
08.12.2022

4/2022

11

Kuntayhtymähallitus
Kuntayhtymävaltuusto

§ 120
§ 28

24.11.2022
08.12.2022

08.12.2022 § 28
Kuntayhtymävaltuusto

Päätösehdotus

Yhtymävaltuusto hyväksyy vuoden 2022 talousarvioon esitetyn talousarviomuutoksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin keskustelun jälkeen yksimielisesti.

Liitteet

10 Talousarviomuutos hallitukselle 24.11.2022

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 23, § 24, § 25, § 28

MUUTOKSENHAKUKIELLOT JA NIIDEN PERUSTEET (VALMISTELU TAI TÄYTÄNTÖÖNPANO)

Ylläolevista päätöksistä ei kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 26, § 27

VALITUSOSOITUS/Kunnallisvalitus

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Itä-Suomen hallinto-oikeudelle.

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, Kuopio

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Puhelin: 010 364 2500 (vaihde)

Faksi: 010 364 2501

Sähköposti: kuopio.hao@oikeus.fi

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan. Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot. Jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.